

UPITNIK ZA KANDIDATA ZA POVJERENIKA**Olivér VÁRHELYI****Zdravlje i dobrobit životinja****1. Opća sposobnost, predanost europskim ciljevima i osobna nezavisnost**

Koji su aspekti Vaših osobnih kvalifikacija i iskustva posebno relevantni za preuzimanje dužnosti povjerenika i promicanje općih europskih interesa, posebno u području za koje biste bili nadležni? Kako ćete doprinosti provedbi političkih smjernica Komisije? Kako ćete provoditi rodno osviještenu politiku i integrirati rodnu perspektivu u sva područja politike koja pripadaju Vašem resoru? Kako ćete provoditi politiku uključivanja mladih?

Koja jamstva u pogledu svoje nezavisnosti možete dati Europskom parlamentu i kako namjeravate osigurati da ni jedna Vaša prošla, sadašnja ili buduća aktivnost ne dovede u pitanje obnašanje Vaših dužnosti u Komisiji?

Koji su aspekti Vaših osobnih kvalifikacija i iskustva posebno relevantni za preuzimanje dužnosti povjerenika i promicanje općih europskih interesa, posebno u području za koje biste bili nadležni?

Cijelu sam karijeru posvetio jačanju Europske unije radom na produbljanju njezine unutarnje integracije, ali i na unaprjeđenju odnosa s neposrednim susjedstvom EU-a i podupiranju zemalja kandidatkinja/potencijalnih zemalja kandidatkinja na njihovu putu prema EU-u.

Prije nego što sam se 2019. pridružio Europskoj komisiji kao povjerenik za susjedstvo i proširenje, cijelu sam profesionalnu karijeru proveo kao državni službenik koji radi na unaprjeđenju europske integracije. Tijekom tog razdoblja stekao sam temeljito razumijevanje i poznavanje postupaka donošenja odluka u EU-u i različitim sektorskim politikama EU-a, uključujući zdravstvenu politiku i pravila o dobrobiti životinja.

Dokazao sam i svoje vještine promicanja općeg interesa Europske unije dok sam obnašao dužnost načelnika odjela u Europskoj komisiji, kad je u okviru druge pojačane suradnje u EU-u stvoren europski jedinstveni patent. Tijekom tog razdoblja bio sam odgovoran za razvoj i zaštitu prava intelektualnog vlasništva u različitim sektorima, uključujući farmaceutski sektor, za jačanje konkurentne prednosti EU-a i osiguravanje jednakih uvjeta u odnosu na naše međunarodne partnere.

Zahvaljujući karijeri u mađarskoj javnoj upravi, bilo kao voditelj pravne službe u misiji EU-a u Mađarskoj ili kao zamjenik stalnog predstavnika u Stalnom predstavništvu Mađarske pri EU-u, imao sam brojne mogućnosti za rad na politički, gospodarski i financijski osjetljivim predmetima povezanim sa zdravljem i prehrambenim sektorom, među ostalim na općim farmaceutskim propisima i njihovoj reviziji iz 2003., Uredbi o medicinskim proizvodima, Direktivi o duhanskim proizvodima ili Direktivi o mogućnosti da države članice ograniče ili zabrane uzgoj GMO-a na svojem državnom području.

Kad sam se 2019. pridružio Europskoj komisiji, imao sam čast služiti EU-u kao europski povjerenik za susjedstvo i proširenje. U tom sam razdoblju aktivno radio na reakciji EU-a na brojne nepredviđene izazove koji su preoblikovali geopolitičku situaciju u Europi i svijetu. Važan dio mog rada bio je osigurati potporu zapadnom Balkanu i susjedstvu EU-a nakon pandemije bolesti COVID-19. U tu smo svrhu brzo prenamijenili postojeću pomoć kako bismo odgovorili na najhitnije potrebe, među ostalim na isporuku cjepiva, terapeutika, zaštitne opreme itd. Više smo se posvetili i razvoju otpornijih zdravstvenih sustava i usklađivanju relevantnih propisa s pravilima EU-a. Ukupno gledajući, u tim smo ključnim trenucima u područjima iz mog resora mobilizirali više od 8,1 milijarde eura.

Primjerice, za Ukrajinu je Europska komisija u veljači 2022. osigurala bespovratna sredstva u iznosu od 120 milijuna eura kao proračunsku potporu kako bi pomogla vladi u jačanju pripravnosti građana za krizne situacije i

upravljanja njima na središnjoj i lokalnoj razini. To je pridonijelo kontinuiranom pružanju osnovnih usluga, uključujući medicinsku pomoć najugroženijim građanima. Nadalje, Komisija je osigurala 12 milijuna EUR za povezane mjere za pripremu i provedbu reforme skrbi o djeci te za jačanje pristupa skrbi za djecu koji se temelji na znanju o traumi. Proširili smo partnerstvo s Programom Ujedinjenih naroda za razvoj u okviru programa EU4Recovery (35 milijuna EUR), koji je usmjeren na pružanje kvalitetnih javnih usluga, uključujući zdravstvenu skrb u najizloženijim i njima susjednim zajednicama. Ulaganja u poboljšanje ukrajinskog javnog zdravstva ugrađena su u Instrument za Ukrajinu, u okviru kojeg će se potpora Ukrajini nastaviti pružati u nadolazećim godinama.

Čvrsto vjerujem da je EU mnogo snažniji kad su snažniji njegovi susjedi. Stoga od početka svojeg mandata kao člana Kolegija poduzimam mjere za potporu društveno-gospodarskom razvoju zemalja u svojem resoru. Zbog toga smo pokrenuli gospodarske i investicijske planove za zapadni Balkan, istočno susjedstvo i južno susjedstvo. Ponosan sam na to što smo na kraju mojeg mandata, od cilja da do 2027. mobilizirana ulaganja iznose 77 milijardi EUR, uspjeli ostvariti 54,68 milijardi EUR, što je više od 70 % ciljne vrijednosti za 2027. To ide u prilog ambiciji iz političkih smjernica predsjednice da Komisija u razdoblju 2024. – 2029. bude Komisija za ulaganja. Nadalje, u okviru tih programa uključili smo zdravstvo kao ključni sektor razvoja u sve tri regije, čime je udio potpore za mjere povezane sa zdravstvenom skrbi porastao s 579 milijuna eura u posljednje tri godine prethodnog višegodišnjeg financijskog okvira (2018. – 2020.) na više od 696 milijuna eura (2021. – 2023.), što je povećanje od 17 %. Financiranjem je obuhvaćen velik broj mjera, od potpore pristupu centrima primarne zdravstvene zaštite i imunizaciji ranjivog stanovništva u zemljama kao što je Libanon do omogućavanja prilagodljivijeg zdravstvenog sustava na zapadnom Balkanu, zahvaljujući kojima je prvi put bilo moguće pružiti potporu EU-a zdravstvenoj infrastrukturi na osnovnoj i srednjoj razini, kao što je nova pedijatrijska bolnica u Beogradu, vodeća i visokokvalitetna ustanova na zapadnom Balkanu. Borili smo se i protiv višedimenzionalnog siromaštva u neobuhvaćenim ruralnim područjima Egipta, čime smo poboljšali proizvodne kapacitete i dostupnost lijekova, uključujući cjepiva, te druge zdravstvene tehnologije. Poduprli smo i kvalitetu i dostupnost zdravstvene skrbi za izbjeglice u Turskoj te pružili hitnu potporu zdravstvenoj i obrazovnoj infrastrukturi nakon potresa.

Kako ćete doprinostiti provedbi političkih smjernica Komisije?

U potpunosti podržavam viziju predsjednice iznesenu u političkim smjernicama: vizija snažnije Europe koja pruža održivo blagostanje i konkurentnost, štiti ljude i kvalitetu života, brani demokraciju i pruža socijalnu pravednost.

Budem li potvrđen kao povjerenik za zdravlje i dobrobit životinja, namjeravam uložiti sve napore nužne za dovršetak europske zdravstvene unije, poticanje otpornosti, sigurnosti, kvalitete i održivosti zdravstvenih sustava s ciljem zaštite zdravlja naših građana od prijetnji zdravlju te promicanje preventivnog zdravlja i zdravog načina života.

Moj rad temeljit će se na povezanosti ljudi, životinja, biljaka i okoliša u okviru pristupa „jedno zdravlje”.

Usredotočit ću se na to da EU postane inovacijska sila koja svojim građanima pruža inovativne i cjenovno pristupačne lijekove i liječenje te koja poštuje vlastite visoke standarde sigurnosti hrane i dobrobiti životinja. Pobrinit ću se da se političke smjernice predsjednice propisno provode u svim područjima nadležnosti koje su mi dodijeljene.

Nedavni napadi ucjenjivačkim softverom na bolnice i zdravstvene sustave neprihvatljivi su. Surađivat ću s dionicima u području digitalnog zdravstva kako bismo utvrdili načine za otkrivanje i sprečavanje kibersigurnosnih prijetnji te za odgovor na njih. Izvršna potpredsjednica za tehnološki suverenitet, sigurnost i demokraciju i ja zajednički ćemo u prvih 100 dana mandata pripremiti europski plan za kibersigurnost bolnica i pružatelja zdravstvene zaštite.

Vrlo sam svjestan potrebe za jačanjem naše konkurentnosti na temelju našeg jedinstvenog društveno-gospodarskog modela. Moramo se usredotočiti na ključne strateške sektore u kojima Europa može izgraditi konkurentsku prednost kao što su biotehnologija (i rad na novom europskom aktu o biotehnologiji) i zdravstveni podaci, među ostalim provedbom europskog prostora za zdravstvene podatke. Nastojat ću dovršiti farmaceutsku reformu potporom suzakonodavcima u postizanju prave ravnoteže između prijeko potrebnog poticanja inovacija te dostupnosti, ponude i cjenovne pristupačnosti lijekova, što očekuju naši građani. Pojačat ću provedbu postojećeg zakonodavnog okvira u pogledu medicinskih proizvoda i procijeniti potrebu za mogućim promjenama.

Aktom o kritičnim lijekovima uhvatit ću se ukoštac s endemskim rizicima od nestašica kritičnih lijekova i medicinskih proizvoda te smanjiti ovisnosti. Na temelju iskustava s pandemijom bolesti COVID-19 dodatno ću

ojačati našu strukturu zdravstvene sigurnosti i pobrinuti se da Europa bude spremna i dobro opremljena za odgovor na buduće zdravstvene prijetnje.

U skladu s mojim mandatnim pismom predsjednice von der Leyen pojačat ću rad na preventivnom zdravlju kako bi se osigurao sveobuhvatan pristup cjeloživotnom promicanju zdravlja i prevenciji bolesti. Odgovarajući alati za suočavanje s takvim izazovima, smanjenje opterećenja nezaznim bolestima, podupiranje zdrave dugovječnosti i smanjenje opterećenja zdravstvenih sustava mogu se ponuditi ulaganjima u djelotvornu prevenciju.

Kao dio rada na prevenciji zdravstvenih problema, a u skladu s najavom izabrane predsjednice, predložit ću reviziju Direktive o duhanskim proizvodima nakon dovršetka evaluacije koja je u tijeku. U središtu revizije te direktive trebala bi biti uporaba novih duhanskih proizvoda.

Jedna od tema rada Komisije bit će mentalno zdravlje, o kojem je 2023. predstavljeno je 20 važnih inicijativa. Nastavit ću provoditi te inicijative zajedno s državama članicama i dionicima. Posebnu ću pozornost posvetiti mentalnom zdravlju djece i mladih. S izvršnom potpredsjednicom za tehnološki suverenitet, sigurnost i demokraciju i ostalim članovima Kolegija surađivat ću na istraživanju utjecaja društvenih mreža na dobrobit djece i mladih.

Na svaki ću način nastojati riješiti goleme rizike od otpornosti na antimikrobna sredstva, nadovezujući se na i dodatno jačajući našu suradnju s državama članicama na postizanju ciljeva za 2030. u okviru pristupa „jedno zdravlje“.

Naši standardi sigurnosti hrane i dobrobiti životinja najviši su u svijetu i nastavit ću postupno osuvremenjivati naše zakonodavstvo na temelju najnovijih znanstvenih spoznaja i nastojati uravnotežiti održivost i etičku i gospodarsku stvarnost te istodobno očuvati konkurentnost naših poljoprivrednika i očekivanja građana. Suradivat ću s državama članicama na izjednačavanju uvjeta na unutarnjem i međunarodnom tržištu u skladu s trgovinskim pravilima.

Naposlijetku, pobrinut ću se da u mojim politikama nitko ne bude zapostavljen, čime će se stvoriti uvjeti za istinski uključive zdravstvene sustave i sustave za dobrobit životinja koji su pravedno prilagođeni potrebama ljudi i životinja.

Kako ćete provoditi rodno osviještenu politiku i integrirati rodnu perspektivu u sva područja politike koja pripadaju Vašem resoru?

Ravnopravnost žena i muškaraca temeljna je europska vrijednost, sadržana i u Ugovorima EU-a. U sadašnjem mandatu snažno sam zagovarao jačanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena i djevojčica u područjima susjedstva i proširenja, u skladu sa Strategijom za rodnu ravnopravnost i Akcijskim planom EU-a za rodnu ravnopravnost III. Konkretno, cilj je bio da sva financijska pomoć u okviru mojeg resora u svim sektorima uključuje rodnu perspektivu i podupire rodnu ravnopravnost.

Ponosno bih iskoristio priliku da pod prvom ženom koja je predsjednica Europske komisije nastavim raditi na promicanju rodno osviještene politike i uključivanju rodne perspektive u područje zdravlja i dobrobiti životinja.

Osim toga, uložio sam znatne napore i ostvario konkretne rezultate u jačanju rodne ravnopravnosti u Europskoj komisiji, među ostalim u službama u svojoj nadležnosti, kao što sam se i bio obvezao u svojem prethodnom pisanom odgovoru Europskom parlamentu 2019.: na dan 1. prosinca 2019. udio žena na višim rukovodećim položajima u Glavnoj upravi za susjedsku politiku i pregovore o proširenju (GU NEAR) iznosio je 33 %, a na srednjim rukovodećim položajima 39 %, što je u oba slučaja bilo ispod prosjeka Europske komisije. Stanje se do 2024. znatno poboljšalo, pri čemu je postotak žena na višim rukovodećim položajima porastao na 56 %, a na srednjim rukovodećim položajima na 54 %, što je u oba slučaja bilo iznad prosjeka Europske komisije.

Na temelju tog iskustva namjeravam nastaviti promicati rodnu ravnopravnost i ubuduće, u skladu s političkim smjernicama za Europsku komisiju 2024. 2029.

Kako ćete provoditi politiku uključivanja mladih?

Tijekom posljednjih pet godina pobrinuo sam se da potpora mladima u njihovim nastojanjima postane međusektorski element naših odnosa s partnerskim zemljama i pomoći tim zemljama.

U okviru Europske godine mladih 2022. sudjelovali smo u razvoju i provedbi prvog okvira politike za strateško partnerstvo s mladima diljem svijeta, nazvanog Akcijski plan za mlade u okviru vanjskog djelovanja Europske unije za razdoblje 2022. – 2027. U tom smo kontekstu ojačali program Young Mediterranean Voices („Mladi sredozemni glasovi”), podupirući suradnju među mladima s obje strane Sredozemlja u javnim poslovima te u lokalnim i regionalnim transformativnim inicijativama; program Erasmus+ kojim se podupire izgradnja kapaciteta u području mladih na zapadnom Balkanu i u južnom Sredozemlju; program EU4Youth, kojim se potiče sudjelovanje mladih i vodstvo u oblikovanju politika u Istočnom partnerstvu, posebno u Ukrajini, te mreža mladih europskih veleposlanika na zapadnom Balkanu i Istočnog partnerstva te ambasadori dobre volje u južnom susjedstvu.

Kad je riječ o zdravlju, mentalnom zdravlju i dobrobiti mladih: dogovorili smo se da ćemo ojačati zdravstvene sustave (rješavanje nejednakosti i napredak prema univerzalnoj zdravstvenoj zaštiti) i podupirati sveobuhvatne, sigurne i uključive zdravstvene usluge prilagođene djeci i mladima, uključujući usluge u području mentalnog zdravlja i digitalne zdravstvene usluge u partnerskim zemljama. Osim brojnih regionalnih događanja, tijekom proslave Europske godine mladih u Bruxellesu ugostili smo više od 150 učenika i studenata iz tih triju regija.

Tijekom mojeg mandata u razdoblju 2021. – 2023. za aktivnosti povezane s mladima dodijeljeno je više od 966 milijuna EUR, što je povećanje od više 60 % u odnosu na prethodne tri godine (594 milijuna EUR za razdoblje 2018. – 2020.). To, primjerice, uključuje poboljšanje obrazovne infrastrukture u Crnoj Gori, osnaživanje mladih na Kosovu programom „učenje kroz iskustvo”, povećanje kvalitetnog obrazovanja za ugroženu djecu i mlade u Jordanu i Libanonu ili potporu zelenim i digitalno prilagođenim školama u Tunisu, potporu poduzetništvu mladih u okviru programa Erasmus za mlade poduzetnike ili mehanizma EU4Youth Employment and Entrepreneurship. Podupirali smo i programe zapošljavanja mladih u Bosni i Hercegovini, a u okviru programa „EU4Schools” već smo, nakon razornog potresa 2019., dovršili 57 obrazovnih ustanova i poboljšali obrazovne uvjete za oko 25 000 učenika, djece i nastavnika u Albaniji. Diljem Ukrajine sa 100 milijuna EUR podupiremo obnovu škola i ponovnu uspostavu nastavnog procesa.

Nadalje, smatram da je pri osmišljavanju naših politika najvažnije aktivno tražiti i uzimati u obzir stajališta mladih ne samo u EU-u nego i u partnerskim zemljama. Moja su vrata oduvijek otvorena mladoj generaciji. Tijekom mandata imao sam priliku upoznati mnoge skupine mladih i studenata iz regija proširenja EU-a i susjednih regija, bez obzira na to je li to bilo tijekom posjeta laboratorijima za mlade, objektima IT infrastrukture, školama, bolnicama itd. ili kad bismo ih ugostili u Berlaymontu.

Budem li potvrđen kao povjerenik za zdravlje i dobrobit životinja, nastaviti ću primjenjivati isti pristup kako bi odluke koje donosimo bile dugotrajne i otporne na buduće promjene. Za početak ću u skladu sa svojim mandatnim pismom u prvih 100 dana održati prvi godišnji dijalog o politici za mlade. Usmjerit ću se i na utjecaj društvenih mreža na ljude i na činjenicu da previše vremena provode pred ekranom, s posebnim naglaskom na mlade, njihovu dobrobit i mentalno zdravlje, također u skladu sa svojim mandatnim pismom. Smatram da je iznimno važno usredotočiti se na preventivni dio zdravstvene politike za mlade kao dugoročno ulaganje u njihovu budućnost.

Koja jamstva u pogledu svoje nezavisnosti možete dati Europskom parlamentu i kako namjeravate osigurati da nijedna Vaša prošla, sadašnja ili buduća aktivnost ne dovede u pitanje obnašanje Vaših dužnosti u Komisiji?

Moja će obveza biti i ubuduće poštovati najviše etičke standarde i obveze iz članka 17. stavka 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), članka 245. i 339. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) te Kodeksa ponašanja povjerenika.

Moja je izjava o sukobu interesa dovršena i dostupna javnosti te ću je ažurirati bude li promjena. Također ću izbjegavati sve situacije u kojima bi se moja nepristranost i neovisnost mogle dovesti u pitanje te ću obavijestiti predsjednicu Komisije o svakoj situaciji koja bi mogla dovesti do sukoba interesa.

U temama povezanim s donošenjem i provedbom politika poštovat ću obveze u pogledu transparentnosti, kako su utvrđene u Kodeksu ponašanja, jer ću se sastajati samo s onim organizacijama ili samozaposlenim osobama koje su upisane u registar transparentnosti.

Kao što sam to činio u posljednjih pet godina, i dalje ću s pomoću fotografija/videozapisa i objava u medijima / na društvenim mrežama iznositi informacije o svojim putnim troškovima, zajedno s pojedinostima o svrsi putovanja.

U znak potpore izravnoj transparentnosti i javnom nadzoru svi moji sastanci i dalje će se uredno objavljivati na stranicama sa službenim kalendarom Europske komisije. Svi moji javni govori i izjave i dalje će se objavljivati na mojoj službenoj stranici na dan kad ih izgovorim.

Pridržavat ću se najviših etičkih obveza u odnosu na prihvaćanje darova, gostoprimstva, ukrasa, nagrada i odličja. To se odnosi na vanjske aktivnosti tijekom mandata i aktivnosti nakon isteka mandata. Iznimno ću paziti na trošenje financijskih i drugih sredstava Komisije.

2. Upravljanje portfeljem i suradnja s Europskim parlamentom

Možete li se obvezati na to da ćete propisno obavještavati Parlament o Vašim aktivnostima i aktivnostima Vaših odjela? Kako shvaćate svoju odgovornost prema Parlamentu?

Koje ste konkretne obveze spremni preuzeti u pogledu Vaše angažiranosti u radu Parlamenta i prisutnosti u Parlamentu (i u odborima i na plenarnim sjednicama), u pogledu transparentnosti, suradnje i učinkovitog daljnjeg postupanja u vezi sa stajalištima Parlamenta i njegovim zahtjevima za zakonodavne inicijative? Jeste li spremni Parlamentu pravovremeno pružati informacije i dokumente o planiranim inicijativama ili postupcima koji su u tijeku, jednako kao i Vijeću?

Uloga i suradnja s Europskim parlamentom i njegovim odborima

Već pet godina suradnju s Europskim parlamentom smatram ključnom. Europsku komisiju predstavljao sam na ukupno 43 plenarna sastanka. Kao povjerenik za susjedstvo i proširenje sudjelovao sam na 31 sastanku organiziranom na razini Odbora. To je uključivalo stavke kao što su formalni dijalozi u nadležnosti financijskih instrumenata u okviru mogeg resora (7 o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju i 6 o Instrumentu pretprijetne pomoći). U tom sam kontekstu također smatrao važnim da se Parlamentu odmah predstave svi ključni prijedlozi i izvješća (kao što su četiri godišnja paketa za proširenje), već na dan njihova donošenja u relevantnom odboru (AFET). Suradivao sam s Europskim parlamentom i njegovim relevantnim odborima u svim fazama postupka donošenja politika i političkog dijaloga.

U budućnosti namjeravam uspostaviti vrlo blizak radni odnos sa zastupnicima u Europskom parlamentu u područjima zdravlja i dobrobiti životinja, koji će se temeljiti na uzajamnom povjerenju i konstruktivnom dijalogu. Čvrsto vjerujem da je to ključno kako bismo osigurali povjerenje i nadzor građana nad našim politikama i institucijama te pridonijeli borbi protiv dezinformacija.

Učinkovita međuinstitucijska suradnja neophodna je za funkcioniranje institucionalnog okvira EU-a te za učinkovitost i legitimitet sustava donošenja odluka EU-a. Temelji se na određenim vodećim načelima koja ću u potpunosti provoditi, a pobrinut ću se da službe u mojoj nadležnosti slijede isti pristup. Među tim su načelima otvorenost, uzajamno povjerenje, učinkovitost i redovita razmjena informacija. U Političkim smjernicama predsjednice von der Leyen u potpunosti se odražavaju ta načela i ističe namjera jačanja posebnog odnosa Europskog parlamenta i Komisije. Budem li potvrđen kao povjerenik, radit ću na ostvarivanju tog cilja i pri tome postupati potpuno u skladu s odredbama Okvirnog sporazuma iz 2010. i Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva iz 2016.

U skladu s Političkim smjernicama u potpunosti ću biti na raspolaganju za sudjelovanje na sastancima u Europskom parlamentu, kao što su plenarne rasprave, sastanci odbora, rasprave u okviru trijaloga i bilateralni sastanci sa zastupnicima u Europskom parlamentu. Pobrinut ću se da Europski parlament bude obaviješten o svim važnim događajima u mojoj nadležnosti te sam u potpunosti svjestan važnosti jednakog odnosa prema Parlamentu i Vijeću u pogledu pristupa sastancima i davanja doprinosa ili drugih informacija.

Transparentnost

U političkim smjernicama predsjednice Ursule von der Leyen ističe se da bi, ako želimo vratiti povjerenje građana u Uniju, naše institucije trebale biti otvorene i neupitno transparentne. Za to je potrebno da građani znaju koja se stajališta, među ostalim Komisije, zastupaju u zakonodavnom postupku. Jačanjem međuinstitucijske suradnje putem promicanja legitimnosti i odgovornosti povećat će se učinkovitost i dobro upravljanje EU-a.

Stoga se odlučno obvezujem provoditi sveobuhvatne odredbe o transparentnosti i razmjeni informacija iz Okvirnog sporazuma o odnosima između Europskog parlamenta i Komisije te Međuinstitucijskog sporazuma o transparentnosti i o boljoj izradi zakonodavstva. Posebno ću paziti da se moji strukturni dijalozi i drugi kontakti s parlamentarnim odborima odvijaju u skladu s tim odredbama.

Aktivno ću pridonositi i nastojanjima Komisije da informira građane o svojoj ulozi u institucijskom ustroju EU-a. Prijedlozi politika u mojem portfelju temeljit će se na odgovarajućim savjetovanjima sa stručnjacima i javnosti u skladu s načelima bolje regulative.

Daljnje postupanje u vezi sa stajalištima Parlamenta i njegovim zahtjevima za zakonodavne inicijative

Predsjednica von der Leyen jasno se obvezala da će Parlamentu dati snažniju ulogu u donošenju i oblikovanju zakonodavstva. U skladu s postojećim odredbama Ugovorâ naglasila je da će njezina Komisija reagirati na rezolucije donesene većinom glasova u Parlamentu predlaganjem zakonodavnog akta, uz potpuno poštovanje načela proporcionalnosti, supsidijarnosti i bolje izrade zakonodavstva.

U potpunosti se slažem s tim ciljem i pobrinut ću se da u područjima koja su u mojoj nadležnosti Komisija djeluje u skladu s time. U okviru predanosti produbljenom partnerstvu s Europskim parlamentom surađivat ću s Parlamentom na rezolucijama u skladu s člankom 225. UFEU-a. Čvrsto vjerujem da će se tako poboljšati dijalog, promicati povjerenje i osjećaj suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja.

Pobrinut ću se i da se na pitanja iz mog resora koje članovi Europskog parlamenta upute Komisiji odgovara brzo i točno. Odazvat ću se na svaki poziv Europskog parlamenta da na plenarnoj sjednici i sastancima odbora odgovaram na pitanja ili obrazložim neku temu.

Pružanje informacija i dokumenata

Potpuno sam svjestan da je pružanje informacija i dokumenata ključno za produbljivanje partnerstva Europskog parlamenta i Komisije. Stoga se obvezujem u potpunosti provoditi odgovarajuće odredbe Okvirnog sporazuma između dviju institucija i Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva. Ugovorom iz Lisabona Parlament i Vijeće utvrđeni su kao suzakonodavci, a ja ću se pobrinuti da se to poštuje i kad je riječ o načinu dijeljenja informacija u područjima pod mojom nadležnošću.

Pitanja Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

3. Kako ćete raditi na jačanju otpornosti zdravstvenih sustava, osiguravanju pristupa skrbi i medicinskim proizvodima u EU-u i njihove cjenovne pristupačnosti te poticanju istraživanja i konkurentnosti EU-a u farmaceutskom sektoru? Unatoč uložnim naporima EU je i dalje podijeljen u pogledu pristupa zdravstvenoj skrbi i dostupnosti lijekova, što utječe i na kvalitetu života pacijenata u EU-u i na njihove izgleda za izlječenje bolesti. Kako ćete kao povjerenik za zdravlje, među ostalim u suradnji s državama članicama EU-a, smanjiti te zdravstvene nejednakosti, boriti se protiv nestašica lijekova, riješiti problem nedostatka zdravstvenih djelatnika i osigurati da svi Europljani dobiju najbolje liječenje bez obzira na to gdje u Uniji žive? Smatrate li da u tom smislu revizija Direktive o prekograničnoj skrbi može biti rješenje? Što već sada u tom kontekstu možete reći o Aktu o kritičnim lijekovima? Kako će se Aktom poboljšati sposobnost odgovora na zdravstvene krize, smanjiti ovisnost o uvozu kritičnih lijekova i sastojaka iz trećih zemalja te odgovoriti na ključne potrebe u zdravstvenoj skrbi, uz istodobno poboljšanje pristupa i cjenovne pristupačnosti? Kako ćete osigurati da EU potiče istraživanje i razvoj novih lijekova ili načina liječenja, posebno za rijetke bolesti, te poveća svoju konkurentnost, inovacije i stratešku autonomiju, a istodobno zajamči pristup pacijentima? Kako vidite povezanost s europskim aktom o biotehnologiji? Kako gledate na ulogu programa „EU za zdravlje” u tom kontekstu, posebno uzimajući u obzir nedavno predložena smanjenja proračuna?

Posljednjih godina otpornost zdravstvenih sustava u EU-u bila je izložena sve većem broju izazova. Oni su pokazali da zdravstveni sustavi moraju ojačati svoje kapacitete za predviđanje i prilagodbu šokovima i strukturnim promjenama. Ako se smanji ranjivost zdravstvenih sustava, oni će moći i dalje pružati visokokvalitetnu zdravstvenu skrb građanima EU-a, a usto će pomoći državama članicama da osiguraju svoju održivost, uz istodobno postizanje boljih zdravstvenih ishoda. Zdravstvena politika razvila je i znatno snažniju europsku dimenziju. Europski semestar i preporuke po državama članicama, rad OECD-a i Europski opservatorij za zdravstvene sustave i politike o stanju zdravlja u EU-u vrijedni su resursi za potporu tom radu. Budem li potvrđen, namjeravam nastaviti raditi na jačanju zdravstvenih sustava u okviru nadležnosti EU-a.

S obzirom na ovisnost naših zdravstvenih sustava o digitalnoj tehnologiji, jedan od ključnih aspekata otpornosti jest njihova kibersigurnost. Ako budem potvrđen, jedna od mojih prvih mjera bila bi provedba akcijskog plana za kibersigurnost bolnica i pružatelja zdravstvene zaštite utvrđenog u političkim smjernicama, u bliskoj suradnji s izvršnom potpredsjednicom za tehnološki suverenitet, sigurnost i demokraciju.

Pristup djelotvornim, visokokvalitetnim i sigurnim medicinskim proizvodima ključan je za dobro funkcioniranje zdravstvenih sustava. Potreban nam je regulatorni okvir prilagođen brzim tehnološkim promjenama u zdravstvenom sektoru. To je cilj reforme zakonodavstva EU-a o lijekovima predložene u travnju 2023. Time bi se uspostavio moderan, pojednostavnjen i poticajan regulatorni okvir kojim bi se poduzećima povećala privlačnost ulaganja u istraživanje i razvoj inovativnih lijekova u EU-u, uključujući posebne poticaje za lijekove za rijetke bolesti. Smatram da je ta reforma temelj budućnosti i, ako budem potvrđen, učinit ću sve što mogu kako bih podržao suzakonodavce da je dovrše.

Kao što je istaknuo i sam Europski parlament, inovativni lijekovi odobreni u EU-u ne dopiru dovoljno brzo do pacijenata i nisu im jednako dostupni. Pacijentima u nekim zapadnim i većim državama članicama dostupno je 90 % novoodobrenih lijekova, dok u nekim državama članicama iz južne i srednje Europe i u manjim državama članicama to može biti manje od 20 %. Predloženom reformom promiče se brža dostupnost lijekova pacijentima u svim državama članicama i raniji ulazak generičkih i biosličnih lijekova na tržište. Osim potpore pristupu lijekovima i, naravno, ovisno o ishodu pregovora o farmaceutskoj reformi, razmotrio bih i daljnje nezakonodavne mjere kojima bi se reforma mogla dopuniti. Nastavio bih podupirati dobrovoljnu suradnju među nadležnim tijelima u pogledu troškovne učinkovitosti i cjenovne pristupačnosti lijekova.

Poseban je izazov manjak radne snage u zdravstvu, koji je vidljiv u svim državama članicama i utječe na mnoge dijelove te profesije. Nejednaka raspodjela zdravstvenih djelatnika problem je u najmanje pola država članica, što dovodi do takozvanih „zdravstvenih pustinja”. Zbog očekivanog povećanja potražnje za zdravstvenom skrbi taj će se problem samo pogoršavati. Budem li potvrđen, podupirat ću i rad budućeg izvršnog potpredsjednika / izvršne potpredsjednice za ljude, vještine i pripravnost te pomoći u izgradnji dosljednog okvira za suočavanje s izazovima u pogledu radne snage u području dugotrajne skrbi.

Dugotrajni je problem u EU-u i nestašica lijekova koja ozbiljno utječe na kvalitetu života pacijenata u cijeloj Europi. Komisija je u skladu s Rezolucijom Europskog parlamenta proširila mandat Europske agencije za lijekove (EMA) na koordinirano i suradničko upravljanje kritičnim nestašicama na razini EU-a u kriznim vremenima. U okviru farmaceutske reforme predviđene su i snažne regulatorne mjere kojima se nastoje spriječiti i ublažiti nestašice te ojačati lance opskrbe. Uvedene su dodatne nezakonodavne mjere, a novi Savez za kritične lijekove pokazao se kao vrijedan forum za istraživanje napretka.

Budem li potvrđen, radit ću na tome da se mjere predložene u farmaceutskoj reformi dopune prijedlogom akta o kritičnim lijekovima. Taj bi akt ponudio koordinirani pristup rješavanju problema ozbiljnih nestašica kritičnih lijekova. Cilj bi bio ojačati otpornost i diversifikaciju naših lanaca opskrbe te smanjiti ovisnost o zemljama izvan EU-a u pogledu kritičnih lijekova i njihovih sastojaka te istodobno pomoći da lijekovi ostanu cjenovno pristupačni. Pobrinuo bih se da se u Komisijinoj procjeni učinka istraže sve moguće opcije politike. Mogućnosti koje bi se mogle razmotriti uključuju mjere javne nabave kako bi potražnja postala predvidljivija, mjere za održavanje i jačanje europskih proizvodnih kapaciteta te razvoj strateških partnerstava za diversifikaciju lanaca opskrbe.

Kako bismo poboljšali svoju globalnu konkurentnost, trebali bismo učiniti više kako bismo u središtu našeg gospodarstva zadržali inovacije, ne samo kao pokretače ključnih otkrića u području medicine, već i kako bismo na svjetskoj razini privukli talente i ulaganja u zdravstveni sektor EU-a. Biotehnologija, umjetna inteligencija i podaci iz europskog prostora za zdravstvene podatke od strateške su važnosti za dugoročnu konkurentnost EU-a. Mogu pomoći u razvoju novih terapija, proizvodnih procesa i inovativnih proizvoda, među ostalim za rijetke bolesti, tako da se zdravstveni podaci sigurno stave na raspolaganje za istraživanje, uz omogućavanje pacijentima da podijele svoje podatke s pružateljima zdravstvene zaštite i izbjegnuta testiranja.

Budem li potvrđen, jedan od mojih glavnih prioriteta bit će predstavljanje akta o biotehnologiji kako bi se sektor biotehnologije EU-a ponovno promaknuo u globalnog predvodnika i, prema potrebi, podupirao. Cilj je tog akta, kao dijela šire strategije za europske biološke znanosti, učiniti regulatorno okruženje EU-a jednostavnijim i pogodnijim za inovacije, privući inovatore i ulagače da provode istraživanja i olakšati prelazak biotehnologija iz laboratorija u tvornicu i na tržište, u skladu s radom utvrđenim u političkim smjernicama za poticanje novoosnovanih i scale-up poduzeća. Istodobno moramo ojačati i vještine u području istraživanja i razvoja te biotehnološke vještine naših znanstvenika, poduzetnika i radne snage.

Direktiva o prekograničnoj zdravstvenoj skrbi veliko je postignuće za dostupnost liječenja građanima EU-a, ali je potrebno stalno posvećivati pozornost njezinoj provedbi. Evaluacijom iz 2022. potvrđena je dodana vrijednost Direktive za građane EU-a, iako je istina i da se prekograničnom zdravstvenom skrbi većinom i dalje djelotvorno upravlja koordinacijom sustava socijalne sigurnosti. Jedan od važnih uspjeha Direktive jest da su neki od njezinih ključnih elemenata (kao što su europske referentne mreže za e-zdravstvo za rijetke bolesti i procjena zdravstvenih tehnologija) rezultirali namjenskim inicijativama i zakonodavstvom. Sljedeća evaluacija provest će se 2027. i morat ćemo pažljivo razmotriti provedbu u praksi i može li se ona poboljšati.

Program „EU za zdravlje” uvelike je pridonio zdravstvenim inicijativama u EU-u u vrlo zahtjevnim okolnostima. Blisko ću surađivati s državama članicama kako bismo program iskoristili za poticanje pravednijeg pristupa zdravstvenoj skrbi i pravednijih rezultata zdravstvene skrbi u cijeloj Uniji. Budem li potvrđen, nastavio bih iskorištavati partnerstva i inovativna rješenja za financiranje u cilju daljnjeg poboljšavanja zdravstvenih sustava, istraživačkih kapaciteta i digitalnog zdravstva. Kad je riječ o javnoj financijskoj potpori i ulaganjima, sad bi najvažniji prioritet bio da se osigura korištenje sredstava dostupnih u okviru instrumenta NextGenerationEU i tekućeg proračuna. Sljedeći višegodišnji financijski okvir prilika je da naša potrošnja bude usmjerenija, jednostavnija i učinkovitija.

Svojim zdravstvenim politikama i usmjerenim ulaganjima moramo nastaviti jačati prevenciju, otpornost i konkurentnost. Europi je potreban snažan, konkurentan i inovativan farmaceutski sektor kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri iskoristila biotehnoška revolucija. U političkim smjernicama jasno je navedeno da moramo ulagati u inovacije i tehnologije koje će oblikovati naše gospodarstvo i pokretati naše tranzicije, to nam mora biti prioritet.

4. Koji su Vaši konkretni planovi za borbu protiv antimikrobne otpornosti na nacionalnoj razini, razini EU-a i međunarodnoj razini, u skladu s pristupom „jedno zdravlje”, kad je riječ o zdravlju okoliša, ljudi i životinja? Konkretno, koje dodatne mjere predviđate uz one koje su već predložene u reviziji zakonodavstva o lijekovima, kako u području ljudi tako i u području veterinarstva? Na koji način se planirate pozabaviti s problemom nestašica i osigurati pristup antimikrobnim sredstvima i dijagnostičkim alatima, osiguravajući pritom razboritu upotrebu i upravljanje? Hoćete li predstaviti ažurirani popis antibiotika namijenjenih za ljudsku uporabu? Budući da su istraživanja i inovacije ključne sastavnice borbe protiv antimikrobne otpornosti, kako planirate poticati javna i privatna istraživanja i inovacije u tom području? Namjeravate li razmotriti neiskorištene medicinske protumjere kao što su bakteriofazi?

Antimikrobna otpornost ozbiljna je prijetnja zdravlju u cijelom svijetu. Ne možemo zanemariti procjene UN-a da bi bez ozbiljnog djelovanja do 2050. svake godine na globalnoj razini moglo umrijeti 10 milijuna ljudi, a samo u Europi 390 000 ljudi. Pritom nisu uračunati gospodarski troškovi, koji se zbog povećanih troškova zdravstvene skrbi i gubitka produktivnosti za Europu procjenjuju na 11,7 milijardi EUR godišnje.

Stoga je ključno pojačati mjere za borbu protiv antimikrobne otpornosti. Prošlogodišnja Preporuka Vijeća o jačanju djelovanja EU-a za borbu protiv antimikrobne otpornosti primjenom pristupa „jedno zdravlje” bila je važna prekretnica, posebno u pogledu preporučenih konkretnih mjerljivih ciljeva koje treba ostvariti do 2030. Uključuje preporuke o nadziranju, sprečavanju i kontroli infekcija, upravljanju uporabom, razboritoj uporabi antimikrobnih sredstava i informiranju. Komisija podupire mjere država članica u tom području.

Važna tema za rad na provedbi u tom području moglo bi biti praćenje napretka, uz godišnje praćenje napretka u ostvarivanju tih ciljeva. Komisija će 2027., na temelju izvješća o provedbi Preporuke Vijeća planiranog za istu godinu, donijeti odluku o sljedećim koracima.

Također namjeravamo izraditi nove smjernice o sprečavanju i kontroli infekcija u cilju potpore intervencijama u državama članicama, posebno za bolnice, koje snose najveći teret antimikrobne otpornosti. U tome veliku potporu može pružiti Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti.

Kad je riječ o veterinarskim lijekovima, države članice svake godine dostavljaju podatke o prodaji i uporabi antimikrobnih sredstava. Iz toga možemo vidjeti da je već dosad ostvareno više od pola očekivanog smanjenja prodaje antimikrobnih sredstava za životinje utvrđenog u našoj strategiji „od polja do stola”. Nakon što tijekom vremena trendovi u prodaji i upotrebi postanu vidljivi, moći ćemo procijeniti potrebu za dodatnim ciljanim mjerama.

Budem li potvrđen, i u tom ću se području usredotočiti na primjenu i provedbu, uključujući putem revizija, obveza povezanih s antimikrobnom otpornošću i veterinarskom medicinom (uključujući one koje proizlaze iz Uredbe o

veterinarskim lijekovima i Uredbe o ljekovitoj hrani za životinje) u svim državama članicama. To se odnosi i na zemlje izvan EU-a koje žele izvoziti životinje i proizvode životinjskog podrijetla u Uniju, koje su obvezne poštovati naša pravila o nekorištenju antimikrobnih sredstava za poticanje rasta ili antimikrobnih sredstava namijenjenih isključivo liječenju infekcija kod ljudi u EU-u. Trebalo bi brzo poduzeti mjere na temelju novih informacija o mogućoj reviziji popisa antimikrobnih sredstava namijenjenih isključivo ljudima, kako su definirani u Uredbi o veterinarskim lijekovima.

Svi se slažemo oko toga da je nužno razvijati nova antimikrobna sredstva. Međutim, ograničavanje uporabe antimikrobnih sredstava utječe na obujam prodaje, a time i na povrat ulaganja za nositelje odobrenja za stavljanje u promet. To je glavni razlog za nedovoljna ulaganja u tom području i za to da su potrebni dodatni poticaji za razvoj inovativnih antimikrobnih sredstava i osiguravanje pristupa antimikrobnim sredstvima.

Radi prevladavanja tog tržišnog neuspjeha predložena farmaceutska reforma uključivala je inovativni vaučer za zaštitu podataka kako bi se stvorio poseban poticaj za razvoj novih revolucionarnih antimikrobnih sredstava koja će biti učinkovita u borbi protiv otpornosti na antimikrobna sredstva. Uključivala je i mjere za poticanje razborite uporabe antimikrobnih sredstava, praćenje otpornosti na njih i sprečavanje nestašica te za jačanje evaluacije mogućeg učinka lijekova na okoliš. Stoga u potpunosti pozdravljam činjenicu da je Parlament u svojem stajalištu u prvom čitanju stavio poseban naglasak na mjere protiv antimikrobne otpornosti te ću, ako budem potvrđen kao povjerenik, učiniti sve što je u mojoj moći kako bih podržao Parlament i Vijeće u pregovorima kako bi se osigurao uspješan ishod, posebno u pogledu tog ključnog problema.

Uz mjere utvrđene u predloženoj farmaceutskoj reformi, planirani prijedlog akta o kritičnim lijekovima utvrđen u političkim smjernicama imao bi važan učinak na opskrbu antimikrobnim sredstvima. Mnoga antimikrobna sredstva smatraju se kritičnim lijekovima pa bi i u tom slučaju mjere za rješavanje problema nestašica kritičnih lijekova imale pozitivan učinak, među ostalim otklanjanjem ranjivosti u lancu opskrbe koje pridonose takvim nestašicama.

Na globalnoj razini, budem li potvrđen kao povjerenik, surađivat ću s državama članicama i našim partnerima na provedbi nedavno donesene političke deklaracije Ujedinjenih naroda o antimikrobnoj otpornosti. U toj se deklaraciji prepoznaje potreba za poticanjem pristupa „jedno zdravlje”, postavljaju konkretni ciljevi i poziva četverostrani savez da 2025. uspostavi „neovisni odbor za dokaze za djelovanje protiv antimikrobne otpornosti” kako bi se države članice UN-a usmjerile u svojim nacionalnim djelovanjima.

Zalagat ću se i za povećanje broja sudionika u višepartnerskom uzajamnom fondu za borbu protiv antimikrobne otpornosti, koji je ključan izvor financiranja te borbe. Taj fond ima ključnu ulogu u podupiranju provedbe nacionalnih akcijskih planova u zemljama s niskim i srednjim dohotkom.

Zaključno, budem li potvrđen, obvezat ću se na jačanje napora za suzbijanje antimikrobne otpornosti na svim razinama i u svim relevantnim sektorima u okviru pristupa „jedno zdravlje”. Na postizanju tog cilja surađivat ću s vama, zastupnicima u Europskom parlamentu, s Vijećem, dionicima i našim međunarodnim partnerima.

5. Koji su Vaši prijedlozi za poboljšanje obveznog informiranja potrošača o hrani, posebno u pogledu sadržaja hranjivih tvari (radi zdravijeg izbora, bez prekomjernog pojednostavnjenja), aspekata održivosti (CO2 otisak) i označavanja dobroti životinja, uz izbjegavanje administrativnog opterećenja i osiguravanje sigurne i cjenovno pristupačne hrane? Hoćete li se obvezati na predstavljanje mjere najavljene u strategiji „od polja do stola” 2020. u pogledu uvođenja sustava označavanja na prednjoj strani pakiranja na razini EU-a? Slično tome, planirate li predstaviti odgođeni zakonodavni prijedlog o održivim prehrambenim sustavima, koji je najavljen i u okviru strategije „od polja do stola”? Koja je Vaša vizija u vezi s tom inicijativom? Kad je riječ o upotrebi pesticida, koji su Vaši prijedlozi za potporu poljoprivrednicima u smanjenju upotrebe kemijskih pesticida i rizika od njih te kako ćete ubrzati dostupnost alternativa, kao što su proizvodi za biološku kontrolu ili niskorizične tvari? Naposljetku, koji su Vaši konkretni planovi za povećanje kontrole sigurnosti hrane za uvezene proizvode?

Obvezne informacije o hrani, uključujući sadržaj hranjivih tvari, i označavanje hranjivih vrijednosti na prednjoj strani pakiranja mogu pomoći potrošačima da donose zdravije odluke o hrani. Budem li potvrđen, surađivat ću s državama članicama i dionicima na sveobuhvatnom pristupu za promicanje zdravijih prehrambenih odluka, pri čemu ću se baviti pitanjima kao što su informacije o hrani, reformulacija hrane i stavljanje na tržište nezdrave hrane. To je povezano s međusektorskim pristupom cjeloživotnoj prevenciji na kojem ću raditi, nadovezujući se na postojeće mjere za promicanje zdravlja i prevenciju bolesti. Budući da nacionalne informativne kampanje mogu biti bolje usmjerene na potrošače, podupirat ću nacionalne napore za poboljšanje osviještenosti o informacijama o hrani.

Trebalo bi nastaviti rad na označivanju hrane, s posebnim naglaskom na minimiziranje svih povezanih opterećenja i pronalaženje uravnoteženih, pragmatičnih rješenja kojima se olakšava funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Kad je riječ o označivanju u pogledu dobrobiti životinja, usredotočio bih se na prikupljanje pouzdanih dokaza, posebno o učinku dobrovoljnog sustava označivanja u pogledu dobrobiti životinja na poljoprivrednike, subjekte u poslovanju s hranom, ponašanje potrošača i unutarnje tržište.

Predsjednica von der Leyen u političkim je smjernicama najavila da će nova Komisija u prvih 100 dana predstaviti viziju za poljoprivredu i hranu. U njoj će se razmotriti kako se može osigurati dugoročna konkurentnost i održivost poljoprivrednog i prehrambenog sektora EU-a uz poštovanje ograničenja našeg planeta. Budem li potvrđen, blisko ću surađivati s kolegama u Kolegiju kako bih pomogao razviti viziju na način kojim se osigurava otporan, konkurentan i održiv prehrambeni sustav EU-a, u kojem je jedan od temelja sigurnost hrane. Vizija će se temeljiti na izvješću o strateškom dijalogu o budućnosti poljoprivrede u EU-u, u kojem su svi dionici prepoznali da su pristup utemeljen na sustavima i održivost i dalje ključni. Za prelazak na održive prehrambene sustave potrebni su razni instrumenti politike, uključujući ulaganja, poticaje i propise, a svi oni pridonose poticajnom okviru politike koji svim dionicima pruža jasnoću. Budem li potvrđen, blisko ću surađivati s povjerenikom za poljoprivredu i hranu na razvoju novog sustava ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima za poljoprivredne i prehrambene sustave, čiji je cilj usklađivanje metodologija, među ostalim za održivost poljoprivrednih gospodarstava.

Nastavit ću raditi i na tome da se smanje opasnosti od upotrebe pesticida i da se promiču nekemijske alternative, što su ključni ciljevi Direktive o održivoj upotrebi pesticida. Budem li potvrđen, razmotrit ću načine za daljnje poboljšanje provedbe Direktive ili ocijeniti nove zakonodavne inicijative u dijalogu s državama članicama i drugim dionicima te na temelju preporuke strateškog dijaloga da bi Europska komisija omogućila čvrst zakonodavni okvir za proizvode i pristupe biološke kontrole.

Tehničke inovacije s pomoću digitalnih alata i tehnika precizne primjene također imaju znatan potencijal za smanjenje rizika od upotrebe pesticida smanjenjem količine pesticida potrebne za zaštitu usjeva. Budem li potvrđen, radit ću na integraciji tih tehnologija u postupak procjene rizika kako bi se one u potpunosti uzele u obzir prije donošenja odluka o odobravanju pesticida. Uz poticanje inovacija i modernizaciju opreme koja se upotrebljava za primjenu pesticida, to će poljoprivrednicima omogućiti da postignu „više s manje”. Namjeravam surađivati s povjerenikom za poljoprivredu i hranu kako bih podržao poljoprivrednike u tom prelasku na digitalne i precizne tehnike.

Zalažem se za povećanje dostupnosti alternativa kemijskim pesticidima, kao što su biopesticidi, poticanjem njihove dostupnosti na tržištu. Komisija je u prošlom mandatu pojednostavnila zahtjeve u pogledu podataka i metoda procjene pesticida na temelju mikroorganizama i izradila posebne smjernice za druge biopesticide kao što su biljni ekstrakti i feromoni. Budem li potvrđen, namjeravam poduzeti dodatne korake kako bi zahtjevi za odobrenje biopesticida imali prioritet pri ocjenjivanju i kako bi se omogućilo da ti pesticidi budu brže dostupni na tržištu te da se tako proširi paket instrumenata kojim poljoprivrednici štite svoje usjeve. Time bi se poduprle inovacije, zadovoljile nove potrebe za zaštitom bilja i uhvatilo ukoštac s novim fitosanitarnim problemima.

EU je među najvećim svjetskim uvoznicima hrane i stoga ima jedan od najzahtjevnijih i najstrožih sustava kontrole sigurnosti hrane na svijetu. Za naše je građane nesumnjivo od ključne važnosti da se ta pravila pravilno provode. Jedno od glavnih načela tog sustava jest da hrana koja se stavlja na tržište EU-a mora biti sigurna bez obzira na to potječe li iz EU-a ili izvan njega. To znači da, ako zemlje koje nisu članice EU-a, ili njihovi objekti koji proizvode hranu životinjskog podrijetla, žele izvoziti u EU, proizvodi moraju dokazano biti usklađeni s našim pravilima, a pristup tržištu EU-a odobravamo samo ako su treća zemlja i objekt uvršteni na popis za predmetni proizvod. To potkrepljuju revizije koje Komisija provodi u trećim zemljama radi provjere usklađenosti sa zahtjevima EU-a. Ako je potrebno, Komisija može poduzeti hitne mjere kako bi spriječila uvoz hrane koja nije sigurna.

Za usmjerenije kontrole sigurnosti hrane pri uvozu potrebni su stalni naponi: to uključuje analizu podataka iz država članica i razmatranje znanstvenih dokaza o mogućim rizicima, statističkih podataka o trgovini i dokaza o sustavima kontrole zemalja izvoznica koje nisu članice EU-a, od kojih neki proizlaze iz revizija Komisije. Na temelju toga prioritet kontrola kontinuirano se određuje na temelju prirode rizika i potencijalne izloženosti potrošača i poduzeća u EU-u tim rizicima.

Države članice moraju imati potrebne alate za učinkovitu i koordiniranu provedbu kontrola. Poboľšane mogućnosti za analizu i sljedivost podataka korištenjem umjetne inteligencije mogle bi pridonijeti lakšem i bržem otkrivanju nepravilnosti i boljem rješavanju svih incidenata uz pomoć postojećih IT sustava kojima upravlja Komisija. Drugi su važni elementi referentni laboratoriji i referentni centri EU-a koje financira Komisija, preispitivanje kontrolnih resursa u državama članicama koje provode revizori Komisije i osposobljavanje

nacionalnih službenika koji provode propise EU-a o prehrambenom lancu. Budem li potvrđen, nastavit ću raditi na boljoj učinkovitosti tih alata i poboljšanju jamstava za potrošače u EU-u da je sva uvezena hrana sigurna.

Pitanja Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj

6. Dobrobit životinja sve se više smatra prioritetom za građane. Kao kandidat za povjerenika, kako biste reagirali na sve veću potražnju viših standarda dobrobiti životinja uz istodobno rješavanje pitanja održivosti, gospodarskih pitanja i položaja poljoprivrednika? Kako namjeravate modernizirati postojeće propise o dobrobiti životinja? Koje biste nove elemente htjeli procijeniti i razmotriti? Koje zakonodavne prijedloge o dobrobiti životinja planirate izraditi? Osim toga, kako namjeravate ispitati i riješiti različite razine usklađenosti i provedbe postojećeg zakonodavstva u državama članicama EU-a te osigurati da se novim regulatornim prijedlozima i poboljšanom provedbom osiguraju jednaki uvjeti i ne ugrozi konkurentnost poljoprivrednika u EU-u?

Kako je navedeno u mojem mandatnom pismu, ako budem potvrđen, modernizirat ću pravila o standardima dobrobiti životinja na temelju našeg postojećeg zakonodavstva. To ću činiti u skladu s najnovijim znanstvenim spoznajama, uzimajući u obzir održivost, etička, znanstvena i gospodarska pitanja te zabrinutost koja postoji u pogledu konkurentnosti europskih poljoprivrednika i očekivanja građana. Čvrsto vjerujem da je potrebno očuvati konkurentnost poljoprivrede EU-a. Taj se cilj mora vidjeti u našem budućem zakonodavstvu.

Pristup dobrobiti životinja na poljoprivrednim gospodarstvima mora biti uravnotežen, uzimati u obzir socioekonomske kriterije i konkurentnost te se temeljiti na čvrstim dokazima. Slijedom europske građanske inicijative „Okončajmo upotrebu kaveza” za postupno ukidanje kaveza za životinje s odgovarajućim prijelaznim razdobljima specifičnima za pojedine vrste bit će potreban ciljani zakonodavni pristup i popratne mjere kojima se dionicima pruža potpora u provedbi te tranzicije na gospodarski održiv i izvediv način, čime se štiti konkurentnost europskih poljoprivrednika.

Kako bi se osigurali jednaki uvjeti, važno je osigurati dosljednu provedbu i primjenu standarda EU-a za dobrobit životinja u cijeloj Europskoj uniji te osnažiti naše djelovanje na globalnoj razini. U tu svrhu, budem li potvrđen, oslanjat ću se na tekući rad, revizije sustava službenih kontrola država članica i trećih zemalja, rad referentnih centara EU-a za dobrobit životinja i razvoj detaljnih pravila, kao što su ona nedavna o plovilima za prijevoz stoke. Nastavio bih blisko surađivati s državama članicama i svim dionicima putem različitih instrumenata i foruma. Ako se utvrde sustavni i znatni problemi u provedbi, ojačao bih dijalog s relevantnim državama članicama kako bi se postigli brzi rezultati, uvijek uz mogućnost poduzimanja mjera zbog povrede ako je to potrebno.

Na globalnoj razini nastavio bih promicati visoke međunarodne standarde u multilateralnim forumima (posebno međunarodne standarde za dobrobit životinja Svjetske organizacije za zdravlje životinja), sa zemljama kandidatkinjama za pristupanje EU-u i bilateralnom suradnjom (primjerice, na temelju poglavlja o dobrobiti životinja u trgovinskim sporazumima). To je važno kako bi se osiguralo da uvoz živih životinja u EU bude u skladu s pravilima EU-a ili jednakovrijednim standardima i usprotivilo utrci u snižavanju standarda dobrobiti životinja na globalnoj razini, koja bi bila u suprotnosti s očekivanjima naših građana. Oba najnovija zakonodavna prijedloga o dobrobiti životinja (o prijevozu životinja i o dobrobiti pasa i mačaka) sadržavaju zahtjeve za jednakovrijedne standarde za uvoz živih životinja iz trećih zemalja u EU.

7. Kao kandidat za povjerenika, kako biste osigurali da se sve većim rizicima od izbijanja bolesti životinja i antimikrobne otpornosti dodijeli istaknutija uloga u politici EU-a? Koje biste vrste mjera predložili kako bi se osiguralo poboljšanje zdravlja životinja i iskorjenjivanje bolesti životinja diljem EU-a, posebno u pogledu sprečavanja bolesti, nadzora i biosigurnosti? Osim toga, kako namjeravate riješiti sve veću prijetnju koju predstavljaju prekogranične bolesti i koordinaciju među državama članicama EU-a? Kako biste zajamčili da buduća Komisija osigura odgovarajuća financijska sredstva i resurse za poboljšanje istraživanja o razvoju cjenovno pristupačnih cjepiva za borbu protiv bolesti kao što je afrička svinjska kuga i o sprečavanju širenja bolesti kao što je bolest plavog jezika?

U potpunosti zagovaram jačanje naših napora za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje bolesti životinja te borbu protiv antimikrobne otpornosti.

Prenosive bolesti životinja ne zaustavljaju se na granicama. Imaju velik utjecaj na poljoprivredu i ugrožavaju sigurnost opskrbe hranom u Uniji. Neke se mogu prenijeti i na ljude. Sprečavanje i kontrola bolesti životinja jest prioritet i to će i ostati, među ostalim i radi sigurnog funkcioniranja jedinstvenog tržišta. Budem li potvrđen, u tu ću svrhu osigurati pravilnu provedbu u cijelom EU-u našeg pouzdanog sustava za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje bolesti životinja. Uz potporu Europske agencije za sigurnost hrane razvit ćemo i provesti

znanstveno utemeljene mjere za sprečavanje i kontrolu pojave bolesti životinja. U suradnji s Europskom agencijom za sigurnost hrane i Europskim centrom za sprečavanje i kontrolu bolesti usredotočit ćemo se i na zoonotske bolesti kao što je influenza ptica. Posebnu pozornost posvetio bih bolestima koje se prenose vektorima, koje predstavljaju sve veću opasnost zbog klimatskih promjena, povećanog prekograničnog kretanja robe i ljudi te bližeg kontakta između ljudi i divljih vrsta. U bliskoj suradnji s državama članicama nastavio bih upotrebljavati sve alate koji su nam na raspolaganju za suzbijanje pojave bolesti životinja, uključujući veterinarske timove EU-a za hitne slučajeve. Zajedno s povjerenikom za poljoprivredu i hranu radit ću na tome da zajednička poljoprivredna politika uključuje sveobuhvatan skup alata za pomoć poljoprivrednicima u sprečavanju i ublažavanju gospodarskih posljedica bolesti životinja te jačanju biosigurnosti na poljoprivrednim gospodarstvima.

Budem li potvrđen, ne bih se usredotočio samo na bolesti životinja. Antimikrobna otpornost velik je problem za zdravlje ljudi, životinja i bilja, sigurnost hrane i sigurnost opskrbe hranom te za okoliš. U veterinarskom sektoru EU je napredovao u smanjenju upotrebe antimikrobnih sredstava. Države članice svake godine dostavljaju podatke o prodaji i uporabi veterinarskih antimikrobnih sredstava. Politika EU-a već daje rezultate jer je već dosad ostvareno više od pola očekivanog smanjenja prodaje antimikrobnih sredstava za životinje utvrđenog u našoj strategiji „od polja do stola”. Nakon što tijekom vremena trendovi u prodaji i upotrebi postanu vidljivi, moći ćemo procijeniti potrebu za dodatnim ciljanim mjerama.

U skladu s politikom razborite uporabe, zemlje izvan EU-a koje žele izvoziti životinje i proizvode životinjskog podrijetla u Uniju moraju poštovati naša pravila o nekorištenju antimikrobnih sredstava za poticanje rasta ili antimikrobnih sredstava koja su u EU-u namijenjena isključivo za liječenje infekcija kod ljudi. Bit će ključno nastaviti pratiti antimikrobnu otpornost kod glavnih vrsta životinja koje se koriste za proizvodnju hrane uzgojenih u EU-u (perad, svinje i goveda). Trebali bismo pojačati i suradnju s državama članicama na ciljanim programima nadziranja (npr. kod životinja akvakulture) i potaknuti države članice da uspostave integrirano nadziranje antimikrobne otpornosti i potrošnje antimikrobnih sredstava primjenom pristupa „jedno zdravlje”. Razmotrit ću i pravila o uvozu divljih životinja.

Na razini EU-a postoje usklađene mjere za rano otkrivanje bolesti životinja s pomoću dobro razvijenog sustava obavješćivanja i izvješćivanja o bolestima životinja te nadziranja koje se provodi u državama članicama. Trebali bismo nastaviti poboljšavati obavješćivanje i izvješćivanje s pomoću novih značajki Informacijskog sustava za bolesti životinja. Važno je i smanjiti udvostručavanje posla i osigurati dosljedne podatke na svim platformama interoperabilnošću našeg informacijskog sustava sa sustavom obavješćivanja Svjetske organizacije za zdravlje životinja. Mrežom laboratorija Unije za zdravlje životinja osigurava se kvalitetna i usklađena dijagnostika za rano otkrivanje i učinkovito nadziranje bolesti životinja. U okviru bliske suradnje s Europskom agencijom za sigurnost hrane i uz njezinu znanstvenu potporu usmjerio bih se na pouzdane i znanstveno utemeljene mjere. Za pravilnu provedbu mjera EU-a u državama članicama ključna je dobro osposobljena radna snaga pa je važno nastaviti povećavati kapacitete na razini država članica osposobljavanjem službenika za nadziranje, kontrolu bolesti, biosigurnost i usklađenost s pravilima EU-a o zdravlju životinja. Naše revizije zdravlja životinja trebale bi i dalje služiti kao temelj za provedbu pravila EU-a utvrđivanjem uskih grla, izazova i dobre prakse, pri čemu su djelotvorne revizije ključne za osiguravanje donošenja politika na temelju dokaza i donošenja odluka na temelju informacija.

Širenje bolesti životinja diljem EU-a možemo spriječiti samo bliskom suradnjom i koordinacijom među državama članicama. U tom procesu ključnu ulogu imaju Stalni odbor za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje te mreža direktora veterinarskih uprava. Budem li potvrđen, nastojat ću blisko surađivati i s ključnim međunarodnim tijelima za utvrđivanje standarda kao što je Svjetska organizacija za zdravlje životinja. Ojačao bih širi globalni i regionalni pristup borbi protiv bolesti životinja, surađujući sa susjednim zemljama u okviru Globalnog okvira za prekogranične bolesti životinja i naših regionalnih projekata izgradnje kapaciteta na zapadnom Balkanu. Kad je riječ o sigurnosti hrane, nastavio bih osiguravati potpunu provedbu pravnog okvira EU-a za sprečavanje incidenata koji se prenose hranom i upravljanje njima, nadovezujući se na iskustvo iz prošlih kriznih situacija.

Dostupnost sigurnih i učinkovitih cjepiva ključan je alat za sprečavanje i kontrolu izbijanja ozbiljnih bolesti životinja. U posljednjih nekoliko godina Komisija je odobrila više od 20 milijuna EUR za financiranje istraživanja cjepiva protiv afričke svinjske kuge. Pobrinuo bih se da Komisija putem Unijinih banaka cjepiva za životinje, ključnog alata za upravljanje i odgovor, i dalje državama članicama i zemljama izvan EU-a stavlja na raspolaganje potrebna cjepiva. Pri odlučivanju o cijepljenju peradi države članice moraju slijediti mjere koje su na snazi na razini EU-a i koje su u skladu s međunarodnim standardima kako bi se zajamčila najučinkovitija upotreba cjepiva u sprečavanju i kontroli bolesti. Budem li potvrđen, podržao bih države članice pri provođenju cijepljenja protiv influence ptica kako ne bi izgubile pristup tržištima.

8. Dostupnost učinkovitih i gospodarski održivih alternativa glavni je čimbenik u smanjenju upotrebe kemijskih sredstava za zaštitu bilja. Kako biste poboljšali odobrenje biološke kontrole i provedbu integrirane zaštite bilja? Kako biste kao kandidat za povjerenika potaknuli razvoj biopesticida, pratili njihovu učinkovitost i potaknuli njihovu upotrebu? Smatrate li da bi sredstva za biološku kontrolu trebala podlijegati ubrzanim postupcima odobravanja? Smatrate li da je općenito potrebno ubrzati postupke odobravanja aktivnih tvari koje se upotrebljavaju u proizvodnji sredstava za zaštitu bilja? Kako namjeravate suzbiti rizik od toga da Europa ostane bez učinkovitih proizvoda za borbu protiv bolesti bilja, posebno s obzirom na to da se u određenim regijama u kontekstu klimatskih promjena pojavljuju novi štetni organizmi? Kako biste osigurali da Unija ostane privlačna za ulaganja u tom području? Što mislite o postupku EU-a za odobravanje sredstava za zaštitu bilja po zonama?

Za smanjenje upotrebe kemijskih pesticida ključno je povećanje dostupnosti bioloških pesticida i drugih niskorizičnih pesticida. Postojeće zakonodavstvo EU-a o stavljanju pesticida na tržište prikladno je za zaštitu zdravlja potrošača u EU-u s pomoću strogih sigurnosnih standarda, kako je prikazano u evaluaciji u okviru REFIT-a iz 2020. To je konkretno jamstvo za naše građane, čija je zabrinutost uglavnom usmjerena na utjecaj upotrebe pesticida na sigurnost hrane koju konzumiraju.

Smatram da su propisi Unije objektivno i dalje među najstrožima na svijetu i da se aktivne tvari i sredstva za zaštitu bilja odobravaju u skladu s najnovijim znanstvenim spoznajama. Mnoge aktivne tvari koje su bile na tržištu početkom devedesetih godina, kad su doneseni prvi propisi EU-a o pesticidima, danas su zabranjene jer ne ispunjavaju naše stroge sigurnosne zahtjeve za zaštitu zdravlja i okoliša. Istodobno na tržište stalno stižu novorazvijene aktivne tvari s poboljšanim svojstvima. To pokazuje da je EU i dalje privlačno mjesto za inovacije i razvoj u području zaštite bilja koje jamči da će poduzeća nastaviti stavljanje novih proizvoda na tržište EU-a.

Točnije, na temelju postojećih propisa, u proteklom desetljeću se dostupnost tvari za biološku kontrolu i niskorizičnih tvari povećala se za 125 %. Otprilike polovina zahtjeva za odobrenje novih aktivnih tvari odnosi se na biopesticide. Nedavnim su koracima pojednostavnjeni zahtjevi u pogledu podataka i metode procjene za pesticide koji se temelje na mikroorganizmima, dopunjeni posebnim smjernicama za druge tvari za biološku kontrolu, kao što su biljni ekstrakti i feromoni, kako bi se podnositeljima zahtjeva olakšalo sastavljanje dokumentacije, a procjeniteljima rizika da je pregledaju.

Svjestan sam da kašnjenja u postupcima odobravanja otežavaju pristup tržištu za inovativne biopesticide. To je djelomično posljedica činjenice da se u nekim državama članicama i EFSA-i i dalje razvija stručno znanje o procjeni rizika za biopesticide. Budem li potvrđen, obvezujem se da ću nastaviti ulagati napore u povećanje stručnog znanja i resursa država članica te poticati nacionalna tijela da daju prednost procjeni rizika od biopesticida. Potencijalni podnositelji zahtjeva imaju pravo na savjet prije podnošenja dokumentacije zahtjeva – pozvat ću države članice da paze na posebne potrebe MSP-ova za pripremom dokumentacije zahtjeva i povećaju uključenost EFSA-e u sastanke s podnositeljima zahtjeva prije podnošenja zahtjeva, što može pozitivno utjecati na kvalitetu dokumentacije, olakšati naknadnu procjenu rizika država članica i smanjiti poteškoće tijekom stručnog pregleda procjene rizika država članica koju nadzire EFSA.

Ubrzani postupak odobravanja niskorizičnih sredstava za zaštitu bilja, kao što su biopesticidi, već je utvrđen u postojećoj Uredbi o sredstvima za zaštitu bilja, ali se nedovoljno primjenjuje. Isto tako, države članice ne koriste u dovoljnoj mjeri uzajamno priznavanje odobrenja za proizvode i odobrenja po zonama kako je predviđeno Uredbom. Europski parlament i Vijeće pri donošenju Uredbe svjesno su odlučili prepustiti odgovornost za odobravanje sredstava za zaštitu bilja državama članicama, dok se samo odobravanje aktivnih tvari provodi na razini EU-a. U skladu s načelom supsidijarnosti, taj pristup omogućuje državama članicama da razmotre odobravanje pojedinačnih pesticida na temelju promjenjivih agroekoloških situacija na svojem državnom području. Međutim, budem li potvrđen, svakako bih nastavio i pojačao nastojanja Komisije da pomogne državama članicama u pogledu odobravanja proizvoda, uzajamnog priznavanja i suradnje po zonama.

Digitalni alati i tehnike precizne primjene također imaju znatan potencijal za ublažavanje rizika od upotrebe pesticida smanjenjem količine pesticida potrebne za zaštitu usjeva. Budem li potvrđen, radio bih na uključivanju tih tehnologija u postupak procjene rizika kako bi se one u potpunosti uzele u obzir prije donošenja odluka o odobravanju pesticida. Osim poticanja inovacija i modernizacije opreme za primjenu pesticida, to će poljoprivrednicima omogućiti da postignu „više s manje” i uštede novac. Namjeravam surađivati s povjerenikom za poljoprivredu i hranu kako bih podupro nastojanja da se poljoprivrednicima pomogne u tom prelasku na digitalne i precizne tehnike. Svjestan sam da su pesticidi ključan dio paketa instrumenata kojim poljoprivrednici štite svoje usjeve i, prema potrebi, namjeravam vrlo pažljivo razmotriti dostupnost alternativa u kontekstu postupka donošenja odluka o produljenju odobrenja pesticida.

Isto tako, važno je ojačati prakse za zaštitu usjeva kojima se smanjuje potreba za kemijskim pesticidima, kao što je integrirana zaštita bilja. Bilo bi dobro u jednom od planiranih dijaloga o provedbi u okviru ovog portfelja okupiti države članice i druge dionike kako bi razmotrili načine da se poboljša provedba Direktive o održivoj upotrebi pesticida. Osim dijaloga s dionicima, od sljedeće godine provodit će se i kontrole država članica kako bi se provjerilo kako se Direktiva provodi na terenu. Moja je namjera nastaviti dijalog s dionicima i preispitati rezultate planiranih kontrola prije odluke o najboljim daljnjim koracima.

Pitanja Odbora za industriju, istraživanje i energetiku

9. Koje konkretne mjere predviđate za daljnju diversifikaciju lanaca opskrbe i povećanje konkurentnosti zdravstvenog sektora? Kako planirate riješiti ozbiljne nestašice lijekova i medicinskih proizvoda u kontekstu Akta o kritičnim lijekovima? Koje ćete daljnje mjere predložiti kako bi se osigurala dostupnost i konkurentnost medicinskih proizvoda? Koje bi mjere, prema Vašem mišljenju, trebalo uključiti u novi europski akt o biotehnologiji i akcijski plan za kibernetičku sigurnost bolnica i pružatelja zdravstvene zaštite? Kako namjeravate dovršiti europski prostor za zdravstvene podatke?

Snažna i konkurentna zdravstvena industrija ključna je za naše zdravstvene sustave i odgovor na potrebe pacijenata. Farmaceutski sektor EU-a oslanja se na snažnu proizvodnu bazu, izravno zapošljava 937 000 ljudi i poboljšava znanstveno i istraživačko stručno znanje. Budem li potvrđen, radit ću na jačanju konkurentnosti farmaceutskog sektora EU-a, prije svega suradnjom sa zakonodavcima na dovršetku ambiciozne farmaceutske reforme koja uključuje kraće i pojednostavnjene postupke odobravanja, regulatornu potporu poduzećima koja razvijaju nove lijekove, posebno MSP-ovima i start-up poduzećima, te potporu novim pristupima kao što su regulatorna sigurna testna okruženja.

Nestašice kritičnih lijekova ozbiljan su problem, koji Europski parlament prepoznaje od 2020. Budem li potvrđen, nastavit ću pristup utvrđen u Komunikaciji Komisije iz 2023. „Rješavanje problema nestašice lijekova u EU-u”. Moj glavni prioritet u tom pogledu bit će pružanje potpore zakonodavcima u donošenju reforme zakonodavstva o lijekovima. U njemu se predlažu planovi poduzeća za sprečavanje nestašica, ranija upozorenja na nestašice i povlačenja te snažnija koordinacija na razini EU-a, kao i određivanje načina za utvrđivanje lijekova koji se smatraju ključnima u EU-u. Ažurirat ću Unijin popis kritičnih lijekova i razmotriti načine na koje se to pitanje može riješiti javnom nabavom.

Kako je detaljno navedeno u trećem pitanju, ako budem potvrđen, dopunit ću mjere u farmaceutskoj reformi daljnjim radom na pripremama za akt o kritičnim lijekovima kako bih osigurao koordiniran i siguran pristup rješavanju ozbiljnih nestašica kritičnih lijekova, uzimajući u obzir preporuke Saveza za kritične lijekove.

Sektor medicinskih proizvoda jedan je od najraznolikijih i najinovativnijih sektora EU-a, s više od 37 000 poduzeća u području medicinske tehnologije, od kojih su 95 % MSP-ovi, u kojima je zaposleno više od 695 000 ljudi. Prelazak na novi regulatorni okvir EU-a donesen 2017. pokazao se zahtjevnijim nego što se očekivalo. Budem li potvrđen, moj će prioritet biti dovršetak tekuće ciljane evaluacije postojećih propisa i prikupljanje dokaza o potrebi za mogućim zakonodavnim promjenama, uzimajući u obzir prošlogodišnju rezoluciju Europskog parlamenta. Moj bi cilj bio poduprijeti inovacije i zaštititi dostupnost proizvoda kako bi se osigurala visokokvalitetna skrb za pacijente, uključujući proizvode za rijetke bolesti namijenjene malom broju pacijenata. Usredotočio bih se na poboljšanje predvidljivosti i razmatrao bih potrebu za smanjenjem troškova i administrativnog opterećenja, posebno za MSP-ove.

Kao što sam objasnio i u odgovoru na treće pitanje, budem li potvrđen, jedan od mojih glavnih prioriteta bit će predstavljanje ambicioznog akta o biotehnologiji, povezanog sa širom strategijom za europske biološke znanosti, kako bi se biotehnoški sektor EU-a ponovno pozicionirao kao globalni predvodnik, nadovezujući se i na preporuke profesora Draghija. Budućim aktom o biotehnologiji potaknulo bi se istraživanje i inovacije poticanjem ulaganja u strateška područja, kao što su klinički razvoj i nove proizvodne tehnologije, među ostalim za biološke lijekove. Moglo bi se razmotriti kako općenito pomoći bioinovativnim poduzećima, ali i dodatno pojednostavniti regulatorne postupke u određenim sektorima, uključujući, naravno, zdravlje. Još jedno područje koje bi trebalo istražiti je pristup umjetnoj inteligenciji i velikim podacima te razvoj vještina. Posebnu pozornost trebali bismo posvetiti MSP-ovima, spin-off i start-up poduzećima, koji su ključni pokretači inovacija u području biotehnologije, ali često imaju poteškoća sa širenjem i dovođenjem istraživanja na tržište u Europi.

U prvih 100 dana mandata prioritet će mi biti suradnja s izvršnim potpredsjednikom za tehnološku suverenost, sigurnost i demokraciju na europskom akcijskom planu za kibersigurnost bolnica i pružatelja zdravstvene zaštite kako bi se zaštitio naš zdravstveni sektor, u kojem kibernetički napad može biti pitanje života ili smrti. Zdravstveni sustavi

sve su više meta kiberkriminalaca i bandi koje koriste ucjenjivačke softvere. Svaki dvanaesti kibernetički napad usmjeren je na bolnice i pružatelje zdravstvene zaštite, pri čemu 54 % incidenata uključuje ucjenjivački softver, a 30 % je usmjeren na podatke o pacijentima. Učinak napada na zdravstvene sustave iznimno je ozbiljan – takvi napadi mogu narušiti sposobnost bolnica da pružaju skrb i ugroziti osjetljive osobne zdravstvene podatke. Akcijski plan temeljit će se na postojećem okviru za kibersigurnost kako bi se potaknula kibernetička otpornost bolnica i zdravstvenih ustanova. Tijela na svim razinama i predmetna industrija morat će surađivati kako bi se poboljšalo otkrivanje prijetnji, pripravnost, odvratanje i odgovor na krizu.

Naposljetku, rad Parlamenta na uspješnom zaključenju pregovora o Uredbi o europskom prostoru za zdravstvene podatke početkom ove godine izvršna je podloga za budući rad. Europski prostor za zdravstvene podatke ključan je dio europske zdravstvene unije koji će olakšati upotrebu naprednih tehnologija, uključujući umjetnu inteligenciju, na korist pacijenata, zdravstvenih djelatnika, sveučilišta i industrije, uz istodobno pružanje najviše razine zaštite privatnosti podataka pacijenata. Sada je vrijeme za njegovu punu provedbu na terenu. Budem li potvrđen, usredotočit ću se na provedbu mjera u okviru nadležnosti Komisije na temelju vremenskog okvira iz Uredbe, uključujući potrebne standarde i smjernice, te na osiguravanje razvoja sigurne i pouzdane digitalne infrastrukture EU-a kako bi se olakšao prekogranični pristup zdravstvenim podacima i sigurna upotreba zdravstvenih podataka za istraživanje i oblikovanje politika. Posebno bih se posvetio tome da tu ključnu inicijativu uspješno privedemo kraju.

Pitanja Pododbora za javno zdravlje

10. Na koji način ćete se posvetiti radu na preventivnom zdravlju kao jednom od ključnih područja, osiguravajući sveobuhvatan pristup promicanju zdravlja i prevenciji bolesti tijekom cijelog životnog vijeka? U tom su pogledu u prethodnom mandatu obećani mnogi prijedlozi u okviru plana za borbu protiv raka, ali ih prethodna Komisija nije dostavila. Obvezujete li se na provedbu mjera i ciljeva koji nedostaju u okviru ovog plana, uključujući, među ostalim, reviziju relevantnog zakonodavstva o duhanu (uključujući rješavanje problema novih proizvoda kao što su vaporizatori), prijedloge za označavanje i zdravstvena upozorenja na alkoholnim pićima? Kad je riječ o drugim nezaraznim bolestima, možete li nam dostaviti glavne elemente koje ćete iznijeti u pogledu zajedničkog pristupa u tim područjima? Hoćete li se i dalje usredotočiti na poticanje imunizacije i cijepljenja kao ključnih sastavnica tih napora? Uz mjere navedene u Vašem mandatom pismu, možete li objasniti daljnje mjere koje ćete poduzeti u pogledu prevencije mentalnog zdravlja i provedbe strategije za mentalno zdravlje? Obvezujete li se da ćete provesti reviziju Uredbe o medicinskim proizvodima i kako ćete osigurati cjenovnu pristupačnost, dostupnost, sigurnost i sprečavanje nestašica?

Nezarazne bolesti trenutačno čine gotovo 80 % tereta svih bolesti u EU-u i glavni su uzrok smrtnosti u EU-u. Predviđa se da će se te duboko zabrinjavajuće brojke povećati zbog demografskih obrazaca u EU-u, uz stanovništvo koje sve brže stari. Te bolesti smanjuju kvalitetu života ljudi, utječu na očekivani životni vijek, pogoršavaju socijalne i gospodarske nejednakosti i snažno utječu na zdravstvene sustave i gospodarstva država članica te čine najveći udio troškova zdravstvene skrbi u zemljama OECD-a.

Europski parlament tom je problemu posvetio posebnu pozornost. U potpunosti bih se složio s tim da je prevencija najučinkovitiji način za suzbijanje pojave nezaraznih bolesti i osiguravanje dugoročne održivosti naših zdravstvenih sustava. Mnoge odrednice zdravlja (npr. tjelesna aktivnost ili prehrana) i čimbenici rizika (npr. konzumacija duhana ili štetna konzumacija alkohola) isti su u različitim slučajevima. Budem li potvrđen, pozabavit ću se posebnim izazovima koje predstavljaju te bolesti primjenom međusektorskog pristupa cjeloživotnoj prevenciji, nadovezujući se na postojeće mjere za promicanje zdravlja i prevenciju bolesti. Taj međusektorski pristup bit će najdjelotvorniji način za promicanje učinkovitih i održivih javnozdravstvenih mjera.

Glavna sastavnica tog međusektorskog pristupa trebalo bi biti rješavanje problema kardiovaskularnih bolesti. Kardiovaskularne bolesti glavni su uzrok smrtnosti i glavni čimbenik lošeg zdravlja i invaliditeta u EU-u: kardiovaskularne bolesti i rak zajedno uzrokuju više od polovine slučajeva preuranjene smrti u Europi. Budem li potvrđen, nastojat ću se nadovezati na postojeću suradnju s državama članicama, kao što su zajedničke mjere u vezi s kardiovaskularnim bolestima i dijabetesom, te ću dodatno razmotriti veze sa zdravstvenim odrednicama, čimbenicima rizika i kroničnim bolestima kao što je pretilost. Poseban naglasak bi mogao biti na poboljšanju prevencije i ranom otkrivanju kardiovaskularnih bolesti. Pritom bi trebalo u potpunosti iskoristiti digitalna zdravstvena rješenja, uključujući umjetnu inteligenciju, kako bi pacijenti u EU-u mogli imati koristi od najnovije tehnologije u smislu precizne dijagnostike i liječenja.

U tom ću okviru, ako budem potvrđen, poticati provedbu europskog plana za borbu protiv raka. Borba protiv raka i dalje je jedan od najvećih izazova našeg doba, što je Europski parlament ponovno istaknuo u svojoj rezoluciji iz

2022. Dosad je provedeno ili je u tijeku više od 90 % mjera iz plana za borbu protiv raka. Međutim, zajedno s vama, s državama članicama i dionicima mora se nastaviti rad na provedbi plana i njegovih vrlo ambicioznih mjera. Peto izdanje Europskog kodeksa protiv raka trebalo bi biti dovršeno sljedeće godine kako bi se ljudima omogućilo da smanje pojedinačni rizik od raka, a još jedan korak bit će Mreža sveobuhvatnih centara za borbu protiv raka EU-a, koja će do 2028. povezati 100 multidisciplinarnih struktura koje upravljaju svim aspektima skrbi povezane s rakom, istraživanja i specijaliziranog medicinskog osposobljavanja. Nadalje, predviđa se da će se od 2026. do 2028. objaviti smjernice i programi osiguranja kvalitete za skrb povezanu s rakom pluća, prostate i želuca kako bi se državama članicama pružila potpora u provedbi novih metoda probira, čime bi se omogućilo ranije otkrivanje koje može spasiti živote.

Ako budem potvrđen, dio mojeg rada na unapređenju sveobuhvatnog pristupa promicanju zdravlja i sprečavanju bolesti bio bi revizija propisa o kontroli duhana na temelju evaluacije koja je u tijeku i koju je 2022. podržao Europski parlament. Jedna od glavnih točaka evaluacije koja je u tijeku odnosi se na uporabu novih duhanskih i srodnih proizvoda, kao što su elektroničke cigarete, i ovisnost o nikotinu. To je ključno za bolju zaštitu djece, mladih i općeg građanstva od negativnih učinaka tih proizvoda. Nakon što je Vijeće donese, podupro bih i provedbu predložene Preporuke o okolišu bez duhanskog dima i aerosola. Općenito, smatram da moramo razmisliti o tome kako promijeniti diskurs o čimbenicima rizika, uključujući alkohol, i gospodarskim odrednicama zdravlja. Društveni stavovi mogu biti ključni pokretači promjena.

Cijepljenje je jedna od najdjelotvornijih i najisplativijih preventivnih mjera. Budem li potvrđen, u okviru granica nadležnosti Unije poduzet ću mjere za borbu protiv dezinformacija i oklijevanja s cijepljenjem, pratiti procijepljenost u državama članicama, podupirati kampanje cijepljenja i pomagati državama članicama u kontroli mogućih pojava bolesti. Razmotrit ću kako pomoći državama članicama u uklanjanju strukturnih prepreka cijepljenju, od smanjenja troškova i povećanja dostupnosti cjepiva do uklanjanja administrativnih prepreka i promicanja upotrebe elektroničkih registara. Na primjer, nedavno donesena Preporuka Vijeća o vrstama raka koje se mogu spriječiti cijepljenjem pomoći će državama članicama da povećaju primjenu cjepiva protiv humanih papilomavirusa među djevojčicama i dječacima te virusa hepatitisa B među pogođenim skupinama stanovništva. Provedba Preporuke donijela bi istinsku promjenu.

Budem li potvrđen, nastavio bih i rad na mentalnom zdravlju, području koje je vrlo važno za naše građane. Već prije pandemije bolesti COVID-19 probleme s mentalnim zdravljem imala je otprilike svaka šesta osoba u EU-u, uz trošak od 600 milijardi EUR, odnosno više od 4 % našeg BDP-a. Europski parlament prepoznao je da je bolje mentalno zdravlje društveni i gospodarski imperativ te namjeravam poduzeti mjere utvrđene u Komunikaciji o sveobuhvatnom pristupu mentalnom zdravlju iz 2023. Provedba 20 utvrđenih vodećih inicijativa u tijeku je ili je već dovršena, ali moramo nastaviti suradnju s državama članicama i dionicima. Sveobuhvatan pristup mentalnom zdravlju već je snažno usmjeren na djecu i mlade, koji su sve više pogođeni poremećajima mentalnog zdravlja: svaki peti adolescent 2021. imao je problem s mentalnim zdravljem. Iako je očito da digitalna tranzicija donosi goleme koristi, ne možemo zažmiriti na njezine negativne strane: potreban nam je sigurniji i zdraviji digitalni prostor za djecu u kojem će se smanjiti rizici od prekomjerne prisutnosti na internetu i upotrebe društvenih mreža, pristupa nezakonitom ili neprimjerenom sadržaju i kiberzlostavljanja. U političkim smjernicama poseban je naglasak stavljen na to područje. Suradivat ću s izvršnim potpredsjednikom za tehnološki suverenitet, sigurnost i demokraciju, povjerenikom za ravnopravnost i povjerenikom za međugeneracijsku pravednost, mlade, kulturu i sport te na razini EU-a voditi istragu o širem utjecaju društvenih mreža na dobrobit ljudi, s posebnim naglaskom na djecu i mlade. Potrebna nam je čvrsta baza dokaza na kojoj se može temeljiti rasprava: započeo je i rad na skupu preventivnih alata za djecu koji će pomoći u mapiranju i ublažavanju učinka vremena provedenog pred zaslonom i na društvenim mrežama.

Kao što sam detaljno opisao u odgovorima na 9. i 3. pitanje, ako budem potvrđen prednost ću dati tekućoj evaluaciji regulatornog okvira za medicinske proizvode i razmotriti moguće zakonodavne izmjene kako bi se tim okvirom podupirale inovacije i dostupnost proizvoda za visokokvalitetnu skrb za pacijente, uključujući djecu. U tom bih kontekstu razmotrio potrebu za smanjenjem troškova i administrativnog opterećenja, posebno za MSP-ove.